

Uudenmaan virkistysalueyhdistys

**TALLHOLMENIN VIRKISTYSALUEEN KÄYTTÖ- JA
HOITOSUUNNITELMA**

11/2021

Sisältö

Tiivistelmä.....	3
1 Tausta ja tavoitteet.....	4
2 Suunnittelualan tarkastelu	4
2.1 Suunnittelualan sijainti ja rajaus	4
2.2 Kehittämisen suunnittelua ohjaavat asiakirjat	5
2.3 Luonnon yleispiirteet.....	5
2.4 Arvokkaat luontokohteet ja lajisto	6
3 Käytön ja hoidon periaatteet.....	7
3.1 Virkistyskäyttö	7
3.2 Luonnonhoito	7
4 Suunnittelualan virkistyskäytön nykytila.....	7
4.1 Vetovoimatekijöiden analyysi	7
4.2 Virkistyskäytön kysyntä ja tarjonta.....	8
5 Kehittämistoimenpiteet.....	9
5.1 Virkistyskäyttö	9
5.2 Luonnonhoito	10
6 Liitteet.....	11
6.1 Tallholmenin virkistysalueen luonnonhoitosuunnitelma 2021–2031.....	11

Tiivistelmä

Tallholmenin virkistysalue sijaitsee Raaseporin itäisessä saaristossa, Boxin kylän kaakkoispuolella. Virkistysalueen maa-ala on 1,5 hehtaaria ja lisäksi siihen kuuluu 30 hehtaaria vesialuetta. Noin kolmen kilometrin päässä Tallholmenista pohjoiseen sijaitsee toinen Uuvin kohde, Långönin virkistysalue. Tallholmen on pieni luonnontilainen saari sisä- ja ulkosaariston rajalla. Sen rantaviivaa hallitsee avokallioinen vyöhyke ja rannan tuntumassa on myös paikoin somerikkoista. Rannalla esiintyy paikoin tyyppillistä rantakasvilajistoa. Saaren keskiosaa hallitsee luonnontilainen, karuleimainen kuivahkon kankaan männikkö.

Tallholmen on mielenkiintoinen kohde omatoimisille vesillä liikkujille. Se sijaitsee merkityn veneväylän tuntumassa, lähellä mannerta, ja vaikka se ei rantautumisolosuhteiltaan olekaan aivan helpoin kohde se palkitsee kävijän hienolla saarikokemuksella ja erikoisella, rauhallisella tunnelmalla. Saaren keskiosan viehättävässä, avarassa mäntymetsässä on paksu ja pehmeä sammalmatto, ja itälaidan laakeat kalliorannat sopivat loistavasti loikoiluun. Tallholmenin käyntimäärien arvioidaan olevan alle 1000 käyntiä vuodessa, eikä niihin todennäköisesti ole odotettavissa merkittävää lisäystä.

Tämä käyttö- ja hoitosuunnitelma on laadittu ohjaamaan virkistysalueen käyttöä, hoitoa ja kehittämistä. Sen periaatteellinen aikajänne on noin kymmenen vuotta, mutta tarvittaessa sitä voidaan päivittää jo aiemminkin.

Tallholmenilla ei ole juurikaan virkistyskäytön palveluvarustusta. Saaren luoteisreunan kallioilla on muutamia kiinnitysrenkaita. Niiden läheisyydessä on infotaulu. Lähtökohtaisesti saari myös säilytetään täysin omatoimisena kohteena ilman palveluita. Käytön kehittymistä kuitenkin seurataan, ja mikäli tarvetta ilmenee, voidaan saarelle rakentaa pienimuotoista virkistyskäytön palveluvarustusta.

Luonnontilaiselle saarelle ei ole suunnitteilla luonnonhoitotoimenpiteitä, mutta alueella seurataan saaristoluonnon monimuotoisuutta tyyppillisesti uhkaavien tekijöiden, kuten haitallisten vieraslajien esiintyvyyttä.

1 Tausta ja tavoitteet

Uudenmaan virkistysalueyhdistys (Uuvi) laatii kaikille virkistysalueilleen käyttö- ja hoitosuunnitelman, joka ohjaa virkistysalueen käyttöä, hoitoa ja kehittämistä. Sen periaatteellinen aikajänne on noin kymmenen vuotta, mutta tarvittaessa sitä voidaan päivittää jo aiemminkin.

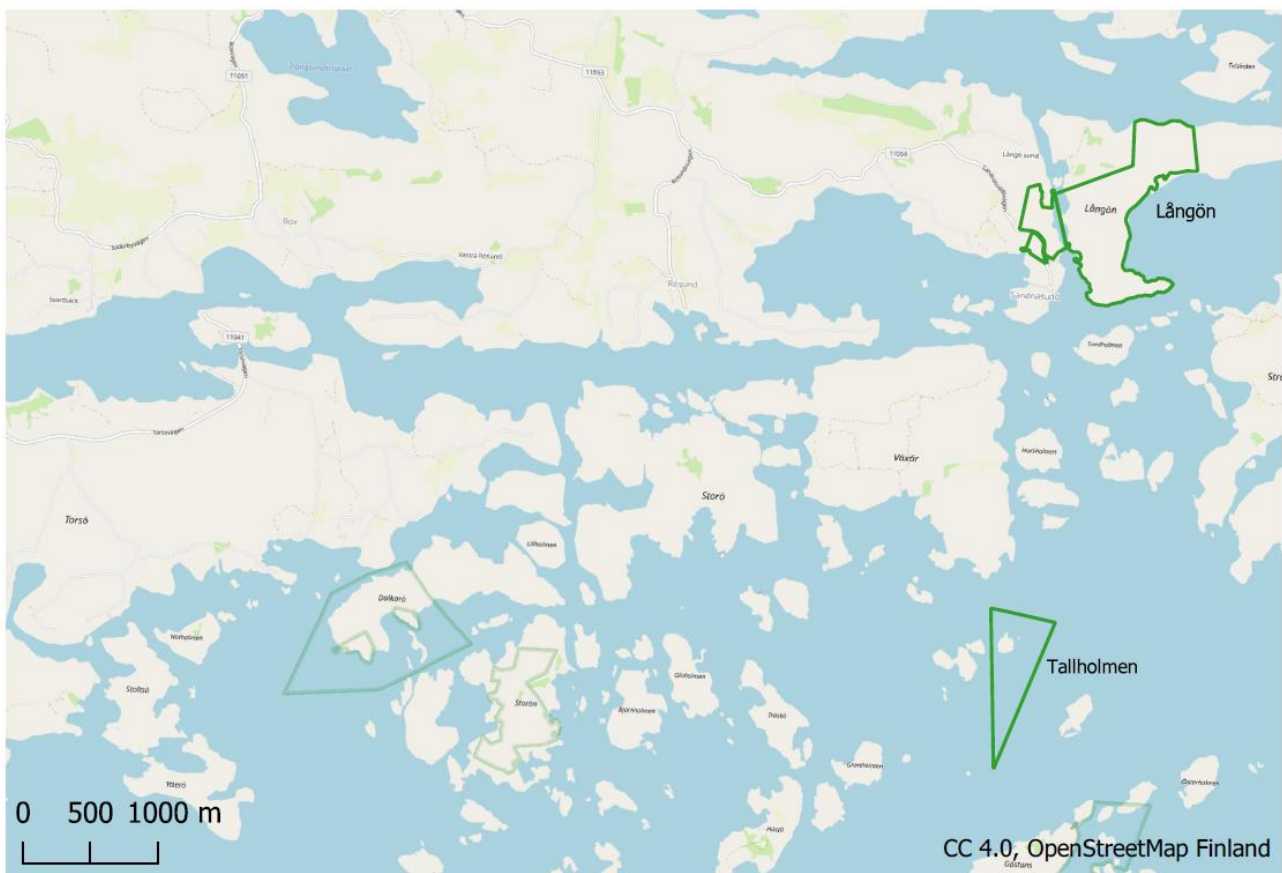
Käyttö- ja hoitosuunnitelmassa esitetään virkistyskäytön kehittämistoimenpiteet sekä virkistysalueen luonnonhoitosuunnitelmat perusteluineen. Niitä laadittaessa pyritään kehittämistä tarkastelemaan itse virkistysalueen lisäksi myös ympäröivien alueiden toimintojen ja palveluiden näkökulmasta.

Tallholmenin virkistysalue on tullut Uuvin hallintaan vuonna 1994. Alueelle ei ole tehty aiemmin käyttö- ja hoitosuunnitelmaa.

2 Suunnittelualueen tarkastelu

2.1 Suunnittelualueen sijainti ja rajaus

Tallholmenin virkistysalue sijaitsee Raaseporin itäisessä saaristossa, Boxin kylän kaakkoispuolella. Virkistysalueen maa-ala on 1,5 hehtaaria ja lisäksi siihen kuuluu 30 hehtaaria vesialuetta. Noin kolmen kilometrin päässä Tallholmesta pohjoiseen sijaitsee toinen Uuvin kohde, Långönin virkistysalue.

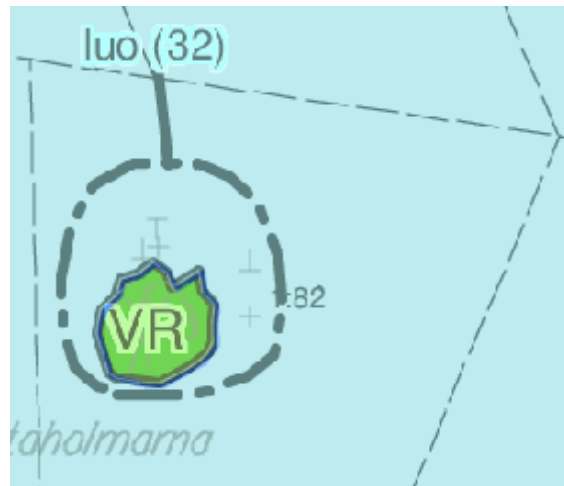

Tallholmenin ja Långönin virkistysalueiden sijainti Raaseporin itäisessä saaristossa Boxin ja Rösundin kylien lähetyillä.

2.2 Kehittämisen suunnittelua ohjaavat asiakirjat

Tammisaaren itäisen saariston rantayleiskaava, Tammisaaren kaupunki 2008

Tallholmenin virkistysalue on osoitettu merkinnällä VR (Ulkoilu- ja retkeilyalue). Lisäksi virkistysalue on luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeää aluetta, luo (32) (luonnontilainen ulkosaariston saari).

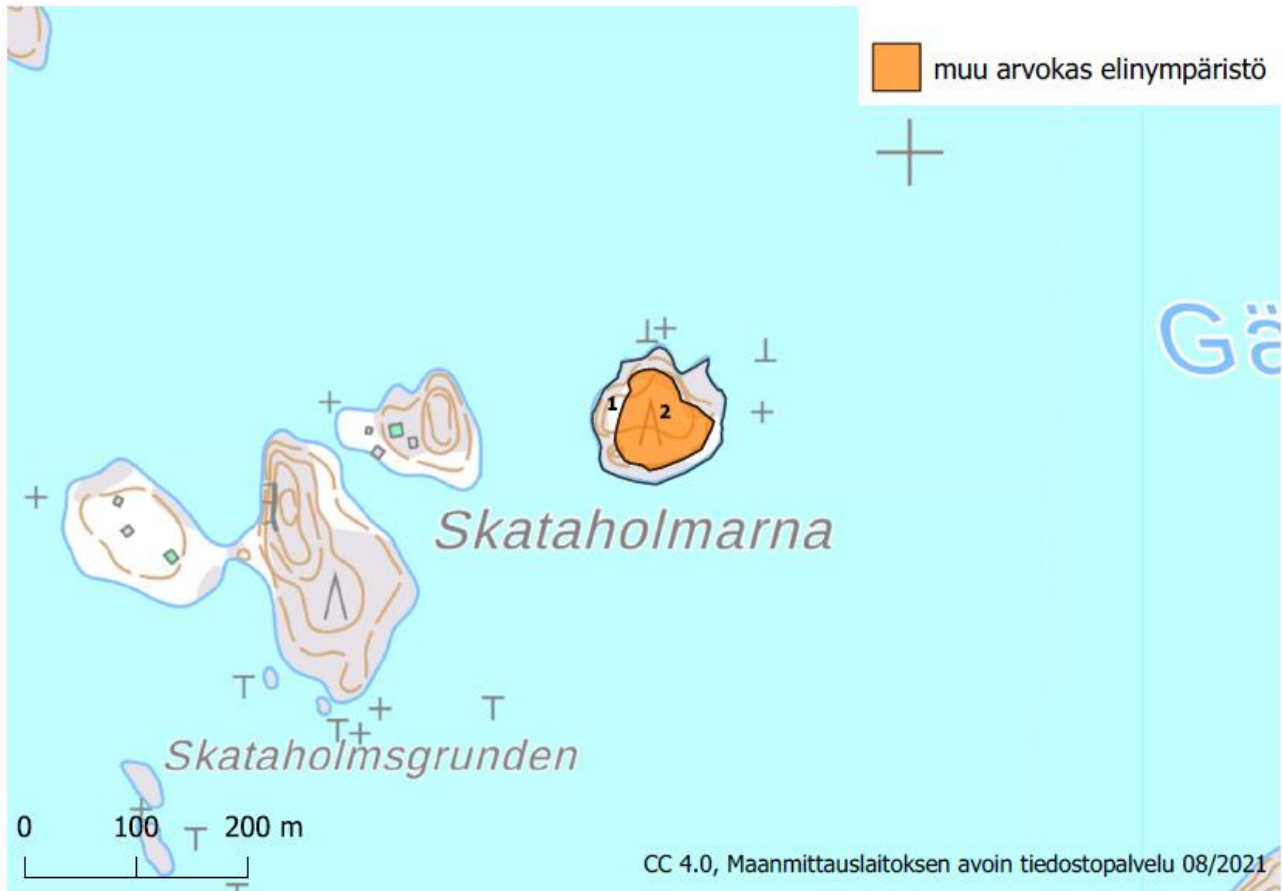

Ote Tammisaaren itäisen saariston rantayleiskaavasta (Tammisaaren kaupunki 2008)

2.3 Luonnon yleispiirteet

Tallholmen on pieni luonnontilainen saari sisä- ja ulkosaariston rajalla. Sen rantaviivaa hallitsee avokallioinen vyöhyke ja rannan tuntumassa on myös paikoin somerikkoista. Rannalla esiintyy paikoin tyypillistä rantakasvilajistoa. Saaren keskiosaa hallitsee luonnontilainen, karuleimainen kuivahkon kankaan männikkö.

2.4 Arvokkaat luontokohteet ja lajisto

Kartta alueen arvokkaista elinympäristöistä.

Muihin arvokkaisiin elinympäristöihin on luokiteltu eri luontotyyppiä joko niiden paikallisen ainutlaatuisuuden tai valtakunnallisen arvokkuuden perusteella. Näitä edustaa saaren keskiosan luonnontilainen merellinen kuivahkon kankaan metsikkö.

3 Käytön ja hoidon periaatteet

3.1 Virkistyskäyttö

Virkistyskäyttö Uuvin alueilla pohjautuu peruseriaatteiltaan jokamiehenoikeuksien noudattamiseen. Alueilla tarjotaan virkistyskäyttöä tukevia peruspalveluita (esimerkiksi opasteet ja merkityt reitit, tauko- ja tulipaikat rakenteineen, laiturit, kompostikäymälät, pysäköintipaikat).

Uudenmaan asukasluku kasvaa jatkuvasti, ja samanaikaisesti myös luonnon virkistyskäyttö, monenlainen luontoliikunta sekä luontomatkailu kasvattavat suosiotaan. Tämä näkyy monin tavoin myös Uuvin virkistysalueilla. Erilaiset käyttäjäryhmät kaipaavat yhä enenevässä määrin tarpeisiinsa soveltuvia palveluita, joiden tarjontaa Uuvi pyrkii alueillaan parantamaan.

Palveluiden suunnittelua ja mitoittamista kunkin virkistysalueen käyttäjien ja käyntimäärien kannalta mielekkäästi edesauttaa alueiden profilointi. Siinä pyritään tunnistamaan alueen vahvuudet ja heikkoudet sekä keskeiset käyttäjäryhmät ja heidän tarpeensa. Näiden kautta tarkastellaan erilaisten mahdollisten kehityskulkujen vaikutusta alueen virkistyskäyttöön ja kestävyteen. Läpileikkaavana teemana käytön ja hoidon suunnittelussa on alueiden luonto-, maisema-, kulttuurihistoria- ja virkistyskäyttöarvojen säilyminen.

Soveltava luontoliikunta ja esteettömyys ovat läpileikkaava teema Uuvin alueiden kehittämisessä. Ne huomioidaan kullakin alueella mahdollisuuksien mukaan, ja viestinnässä tarjotaan tietoa, jonka avulla kävijät voivat itse arvioida kohteen soveltuvuuden omiin tarpeisiinsa. Tallholmenille ei ole suunnitteilla esteettömiä palveluita, mutta soveltavan liikunnan näkökulma huomioidaan alueen viestinnässä.

Tallholmenilla noudatetaan roskattoman retkeilyn periaatetta, eli kävijät huolehtivat itse roskansa pois alueelta.

3.2 Luonnonhoito

Virkistysalueen luonnonhoidossa tullaan ensisijaisesti toteuttamaan virkistyskäyttöä ja luonnon elinvoimaisuutta palvelevia toimenpiteitä. Virkistyskäytön kannalta on olennaista, että alueen metsäluonnossa on viihtyisää kulkea ja samalla alueen kävijällä on mahdollisuus havainnoida ympäristöään, niin alueen sisäistä lähimaisemaa kuin maisemaa alueen ulkopuolella.

Tallholmenin virkistysalueella pienen luonnontilaisen saaren sympaattisuus on keskeinen osa kävijäkokemusta. Sekä virkistyskäytön että luonnon monimuotoisuuden kannalta on merkityksellistä ylläpitää alueen luonnon vaihtelevuutta. Luonnon monimuotoisuuden kannalta on lisäksi tärkeää turvata alueella esiintyvien arvokkaiden elinympäristöjen ominaispiirteet ja niissä esiintyvän lajiston elinolot.

4 Suunnittelualueen virkistyskäytön nykytila

4.1 Vetovoimatekijöiden analyysi

Tallholmen on mielenkiintoinen kohde omatoimisille vesillä liikkujille. Se sijaitsee merkityn veneväylän tuntumassa, lähellä mannerta, esimerkiksi Sandnäsuddin kauppa- ja satamarannasta on Tallholmeniin matkaa noin 2 km. Ympäröivällä saaristoalueella on runsaasti vapaa-ajan asutusta, joten Tallholmen poikkeaa suuresti ympäristöstään.

Perillä kävijää odottaa hieno kokemus: saaren keskiosan viehättävässä, avarassa mäntymetsässä on paksu ja pehmeä sammalmatto, joka suorastaan kutsuu telттаilemaan. Pienen saaren joka kolkassa meri erottuu puiden välistä, ja itälaidan laakeat kalliorannat sopivat loistavasti loikoiluun. Saaren tunnelma on erikoinen; se lepää ikään kuin omassa rauhallisessa kuplassaan, vaikka ympäröivillä vesillä liikkuu veneitä ja naapurisaarista kantautuu mökkielämän ääniä.

4.2 Virkistyskäytön kysyntä ja tarjonta

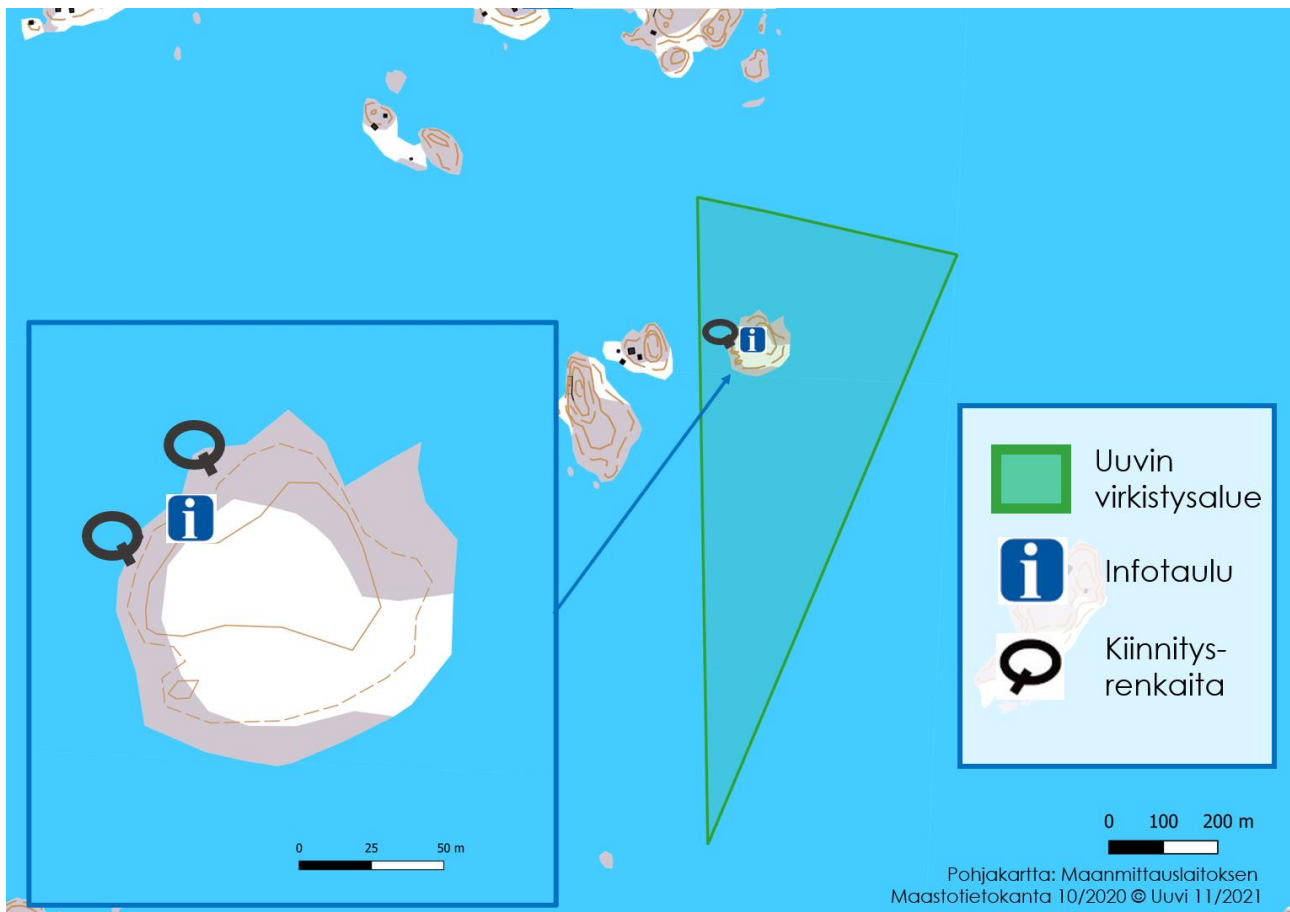
Tallholmenin rannat eivät tarjoa juurikaan tuulensuojaa, ja rantautuminen voikin tuuliolosuhteista riippuen olla hieman konstikasta. Tämän vuoksi kohde ei ole helpoimmasta päästä aivan aloitteleville vesillä liikkujille. Saaren itäpuolen matalat, laakeat kalliorannat sopivat parhaiten melojien rantautumiseen. Veneilijöiden kannattaa lähestyä saarta länsipuolelta, jonka kalliorannat ovat jyrkempiä ja syvempiä. Saaren luoteisreunan kallioilla on myös muutamia kiinnitysrenkaita. Niiden läheisyydessä on infotaulu. Muuta palveluvarustusta Tallholmenilla ei ole.

Tallholmenilla ei ole tehty kävijälaskentaa, eikä siellä ole säännöllistä ylläpitoa vaativia virkistyskäytön palveluita, joiden ylläpidon tarpeeseen pohjautuen käyntimääriä voitaisiin arvioida. Havaintoihin perustuen saaren käyntimäärien arvioidaan olevan alle 1000 käyntiä vuodessa, eikä niihin todennäköisesti ole odotettavissa merkittävää lisäystä.

Tallholmenin virkistysalueen käyttö painottuu rannoille. Saaren poikki johtaa vain yksi selkeä polkulinjaus, muilta osin kasvillisuuspeite on lähes koskematonta. Saari sopii hyvin etappikohteeksi veneilijöille ja melojille, ja voi toimia myös pienen meriretken pääkohteena, mikäli palveluiden puute ei haittaa. Vastineeksi saa nauttia omasta rauhasta maailman hyörinän ulottumattomissa, ja upeista loikoilupaikoista. Vaikka yleinen suuntaus luonnon virkistyskäytössä ja myös monien Uuvin alueiden kehittämisessä on palveluiden lisääminen, puoltavat tietynlaisissa ympäristöissä ja käytössä paikkaansa myös sellaiset alueet, joilla ei ole tarjolla juurikaan palveluvarustusta.

5 Kehittämistoimenpiteet

5.1 Virkistyskäyttö

Kartta Tallholmenin palveluvarustuksesta.

Tallholmenin infotaulu on uusittu syksyllä 2021. Lähtökohtaisesti saari säilytetään täysin omatoimisena kohteena ilman palveluita. Käytön kehittymistä kuitenkin seurataan, ja mikäli tarvetta ilmenee, voidaan saarelle rakentaa kuivakäymälä sekä muuta pienimuotoista virkistyskäytön palveluvarustusta.

Toimenpide: Palveluvarustuksen rakentaminen
Toimenpiteen kuvaus: <ul style="list-style-type: none">• Rakennetaan kompostoiva kuivakäymälä.• Rakennetaan pienimuotoisia, virkistyskäyttöä tukevia palveluita, kuten pöytä-penkki -ryhmiä.
Toimenpiteen tarkoitus: Mikäli käyntimäärät kasvavat merkittävästi ja/tai käyttötavat muuttuvat niin, että palveluvarustuksen puuttumisesta alkaa aiheutua ongelmia, voidaan saarelle rakentaa tarpeen mukaisia, pienimuotoisia virkistyskäytön palvelurakenteita.
Toimenpiteen ajankohta: Tarveharkintaan perustuen

5.2 Luonnonhoito

Luonnontilaisella saarella ei toteuteta luonnonhoitotoimenpiteitä, mutta alueella seurataan saaristoluonnon monimuotoisuutta tyypillisesti uhkaavien tekijöiden esiintyvyyttä (esim. haitalliset vieraslajit).

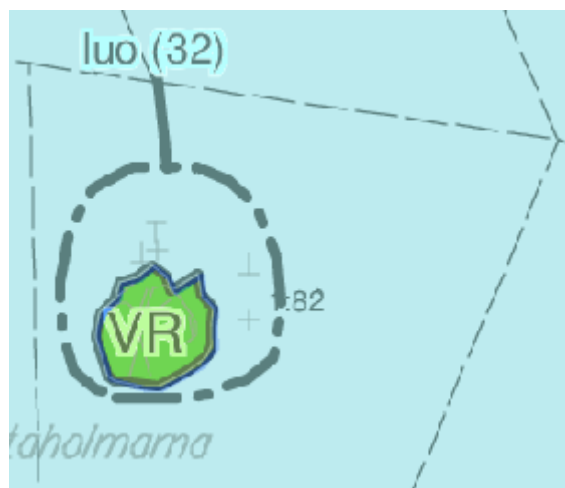
6 Liitteet

6.1 Tallholmenin virkistysalueen luonnonhoitosuunnitelma 2021–2031

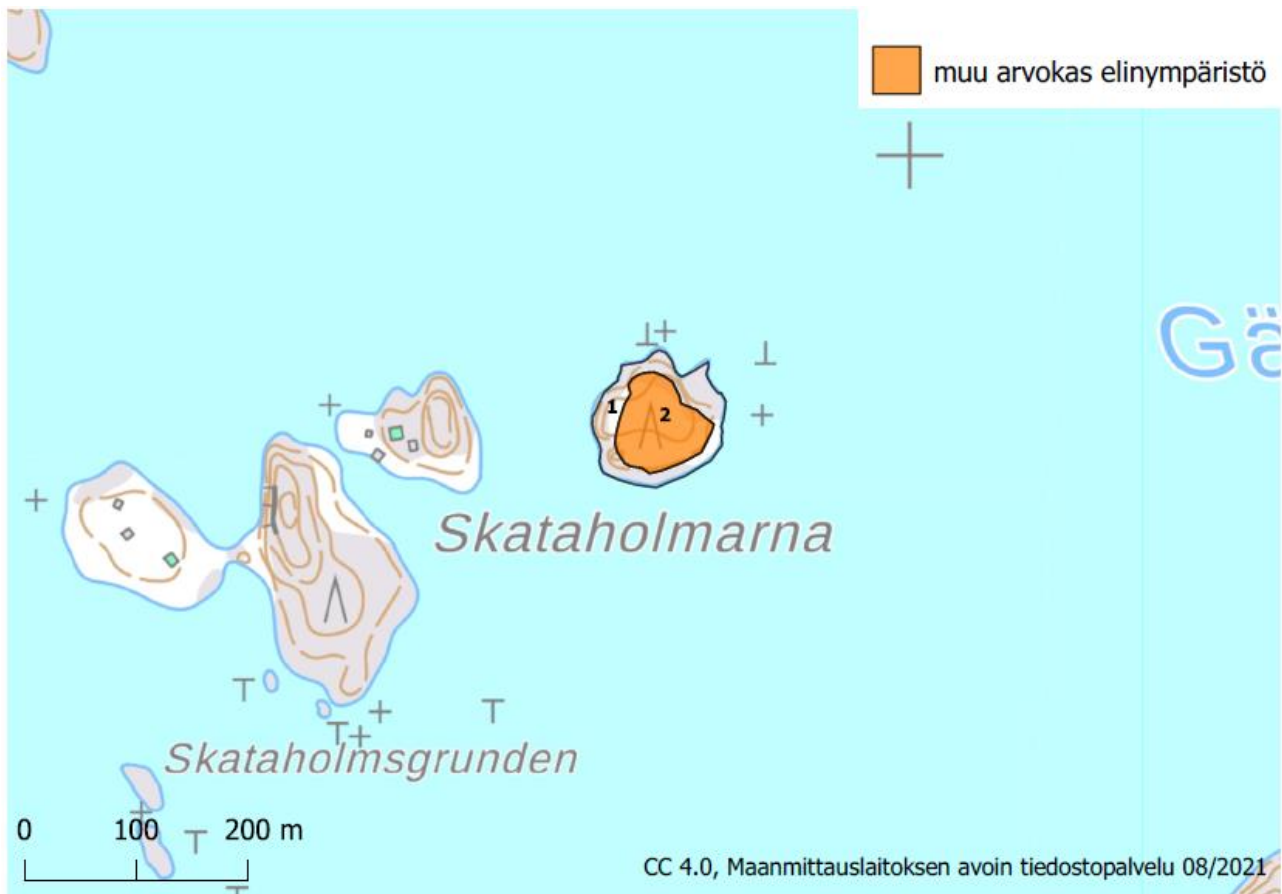
Yleistä

Tallholmen on pieni luonnontilainen saari sisä- ja ulkosaariston rajalla. Sen rantaviivaa hallitsee avokallioinen vyöhyke ja rannan tuntumassa on myös paikoin somerikkoista. Rannalla esiintyy paikoin tyypillistä rantakasvilajistoa. Saaren keskiosaa hallitsee luonnontilainen karuleimainen kuivahkon kankaan männikkö.

Tammisaaren itäisen saariston rantayleiskaavassa Tallholmenille on osoitettu merkintä VR (ulkoilu- ja retkeilyalue). Lisäksi virkistysalue on luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeää aluetta, luo (32) (luonnontilainen ulkosaariston saari).

Arvokkaat elinympäristöt ja lajisto

Muihin arvokkaisiin elinympäristöihin on luokiteltu eri luontotyyppejä joko niiden paikallisen ainutlaatuisuuden tai valtakunnallisen arvokkuuden perusteella. Näitä edustavat saaren keskiosan luonnontilainen merellinen kuivahkon kankaan metsikkö.

Kuvio 1

Avokallioinen joutomaa, missä on rannan tuntumassa paikoin somerikkoista rantaniittyä ja ketolajistoa (mm. rantavehänä, rantakukka, keltamaksaruoho, isomaksaruoho, ruoholaukka, hiirenvirna).

Kuvio 2

Karuleimainen kivinen ja merellinen uudistuskypsä kuivahkon kankaan männikkö, missä kasvaa seassa lisäksi yksittäisiä kuusia. Vaihettuu kitumaaksi kuvion pohjoisosassa. Luonnontilainen iäkäs kuivahkon kankaan männikkö (muu arvokas elinympäristö).

